

Indstilling - Udkast

Til Aarhus Byråd
Fra Magistraten
Dato 27. august 2021

Forslag til budget 2022-2025

1. Resume

Efter vinterens smittebølge og nedlukning af dele af kommunen er langt de fleste restriktioner nu ophævet, og vi er ved at vende tilbage til en mere almindelig hverdag. Selvom corona bestemt ikke er forsvundet, betyder den fremskredne vaccinering af aarhusianerne, at vi forhåbentlig kan kigge fremad mod lysere tider. Den usikkerhed, som corona har medført i kommunen det sidste halvandet år, er nu betydeligt reduceret, selvom der globalt stadig er enorme udfordringer, som kræver rettidig omhu også i Aarhus.

Den økonomiske usikkerhed er også reduceret. Konjunkturerne ser ud til at rette sig hurtigere, end vi havde turdet håbe på. Og mere snævert kommunaløkonomisk har vi nu lidt flere erfaringer med den udligningsreform, som trådte i kraft før sidste års budget. De første erfaringer tyder på, at der også fremover kan ske store ændringer i kommunens bidrag fra udligningsordningerne fra år til år, hvilket der så vidt muligt er taget højde for i budgetforslaget.

Men der er stadig meget store udfordringer i vores danske velfærdsmodel, og de viser sig også i Aarhus, bl.a. med voldsomt pres på det specialiserede socialområde, øget segregering i folkeskolen og store rekrutteringsudfordringer til velfærdsprofessionerne. På Christiansborg bliver der nu rettet fokus på nye (andengenerations-) reformer af velfærdssamfundet, og også i Aarhus har vi stærkt fokus på nytænkning og nye veje i velfærdssamfundet – et fokus, der også skal være i budgetlægningen.

Byrådet vedtog i foråret "Aarhuskompasset" som fælles afsæt for en kulturforandring, der skal gøre os i stand til endnu bedre at skabe værdi for, og ikke mindst sammen med borgerne og det omgivende samfund.

Coronaperioden har givet os nogle vigtige erfaringer, vi kan bruge i denne kulturforandring. Nye, fleksible måder at løse opgaver på, ikke mindst med et tigerspring ind i brugen af digitale løsninger. Og en langt større vilje og evne til at finde løsninger i fællesskab på tværs af faglige og organisatoriske skel, og på tværs af kommunen og andre dele af det aarhusianske samfund. Det er erfaringer, vi skal bringe i spil i fremtidens opgaveløsning.

Trods en række modsatrettede økonomiske elementer er der et fornuftigt udgangspunkt for dette års budgetlægning. På den positive side tæller, at der var penge til kommunerne i finansloven for 2021, ligesom der blev givet et løft til den demografiske udvikling i aftalen om kommunernes økonomi for 2022.

Som i sidste års økonomiaftale indeholder dette års aftale en forudsætning om at kommunerne kan spare yderligere penge ved at reducere brugen af eksterne konsulenter. I budgetforslaget er der indarbejdet en rammebesparelse svarende til det af staten forudsatte niveau.

Med forbedringen i økonomien og en reduktion i udgifterne til eksterne konsulenter er der skabt et råderum, der kan give et velfærdsloft i 2022 og årene fremover. I budgetforslaget er **ældreområdet, klima, socialområdet, specialundervisning i folkeskolen, tryghed og kollektiv trafik** prioriteret højest, og der er derfor indarbejdet følgende:

Ældreområdet:

- Ca. 6 mio. kr. årligt til ældreområdet som kompensati- on for manglende finansiering fra finanslovsmidler af indsatsen i 2021 og efterfølgende år.
- 10 mio. kr. årligt til et generelt løft af ældreplejen.
- 5,7 mio. kr. i 2022 og 11,4 mio. kr. i 2023 og frem til specialplejeboligerne til demente borgere på Skov- vang, herunder til særlige demensfaglige metoder til

understøttelse af hjælp, omsorg og pleje til borgerne og deres særlige behov.

- 10 mio. kr. i 2025 og ekstra 10 mio. kr. hvert år herefter, udover det som budgetmodellen på området hidtil har tilført af ekstra midler. Forbedringen af budgetmodellen følger af beslutningen i Budget 2021.
- 20-22 mio. kr. årligt til flere hænder og kvalitetsløft i ældreplejen. Midlerne kommer fra en pulje afsat i finansloven for 2021.

Klima:

- 30 mio. kr. i hvert af årene 2023 og 2024 til kommunens Klimafond. Midlerne kan prioriteres til ekstra indsatser og til kommende ansøgninger til Klimafonden.
- 10 mio. kr. ekstra i hvert af årene 2024 og 2025 fra anlægsbufferen til grønne investeringer. De grønne investeringer skal bidrage til ambitionerne omkring klima og biodiversitet.

Socialområdet:

- 30 mio. kr. årligt fra og med 2022 til socialområdet, hvor stadig flere borgere efterspørger støtte og hjælp fra kommunen.

Specialundervisning i folkeskolen:

- Skoleområdet tilføres 20 mio. kr. årligt til at understøtte skolernes arbejde med mellemformer og løfte de stigende udgifter til specialundervisning.

Tryghed:

- 5 mio. kr. om året i en 4-årig periode til at styrke tryghedsindsatsen i Gellerup-Toveshøj og Bispehaven, til lokale indsatser i en række øvrige udsatte boligområder, samt til indsats mod negativ social kontrol.

Kollektiv trafik:

- 30 mio. kr. årligt fra og med 2022 til den kollektive trafik, der sikrer grundlag for, at arbejdet med en ny kollektiv trafikplan fra medio 2023 kan udarbejdes ud fra en forudsætning om et serviceniveau, som samlet set svarer til det nuværende. Det er forudsat, at budgetløftet i to år finansieres via en reduktion af egenkapital i Aarbus.

Herudover indeholder budgetforslaget følgende:

- 4,8 mio. kr. fra og med 2025 til minimumsnormeringer, da midlerne fra finansloven også på dette område har vist sig mindre end forudsat i B2021.
- En underskudsgaranti på 1,45 mio. kr. i 2022 og 2023 til oprettelse af en international vuggestue.
- Det har vist sig vanskeligt at etablere en letbane-strækning på Aarhus Ø. Der afsættes en samlet pulje på 150 mio. kr., der udover at undersøge og etablere andre måder at prioritere den kollektive trafik til og fra Aarhus Ø, skal bruges på en styrkelse af natur og rekreative muligheder på Aarhus Ø. Puljen skal finansieres inden for projektøkonomien for Aarhus Ø, bl.a. ved at der ikke længere skal afholdes udgifter til etablering af letbanestrækningen.
- 2 mio. kr. årligt til en tværgående hygiejnekoordinatorfunktion forankret i Sundhed og Omsorg. Beløbet finansieres i forhold til afdelingernes decentraliserede rammer.
- 10 mio. kr. årligt til sagsbehandling på byggesags- og planområdet, der udfordres af en by i stor vækst og høje ambitioner, samtidig med, at midlertidige bevillinger bortfalder. Beløbet finansieres af 7 mio. kr. fra de aktuelt fem store byudviklingsprojekter og 3 mio. kr. fra afregnings- og taksttilpasninger.
- Nye midler fra finansloven 2021 til skoleområdet og minimumsnormeringer.
- 20 mio. kr. til investeringer på beskæftigelsesområdet, som finansieres ved besparelser på overførsler. De konkrete investeringsmodeller fremlægges snarest i en byrådsindstilling efter inddragelse af alle interessenter.

De beskrevne ændringer betyder, at der i budgetforslaget prioriteret yderligere 0,7 mia. kr. i budgetperioden til den borgernære velfærd. Hertil kommer, at der som en konsekvens af budgetmodellerne prioriteres 1,1 mia. kr. i budgetperioden til den borgernære service.

Kommunes samlede økonomi i budgetperioden samt alle de nævnte budgetløft er nærmere beskrevet i indstillingen.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Byrådet drøfter og godkender eventuelle ændringer til budgetforslaget 2022. Budgetforslaget er beskrevet i nedenstående.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Indstillingen beskriver magistratens samlede budgetforslag for 2022. Her angives kommunens udgifter og indtægter for det kommende år.

Herudover beskrives og indarbejdes en række nye elementer i budgettet for 2022. Det samlede resultat af budgetlægning af udgifter og indtægter i perioden 2022-2025 fremgår af afsnit 7.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Med vedtagelsen af budgettet sætter Byrådet retningen for kommunen i det kommende år. Byrådet sætter mål for, hvordan vi når visionen om "En god by for alle". Samtidig afsættes de økonomiske rammer, der skal give mulighed for at arbejde på at nå målene.

5. Hvad igangsættes?

Trods en række modsatrettede elementer er der et fornuftigt udgangspunkt for dette års budgetlægning. På den positive side tæller, at der var penge til kommunerne i finansloven for 2021 ligesom kommunerne blev kompenseret for den demografiske udvikling i aftalen om kommunernes økonomi for 2022. Modsat tæller blandt andet, at der er et lavt grundlag for skatteudskrivningen i 2019, hvilket også har betydning for de efterfølgende års skatteindtægter.

Med forbedringen i økonomien og en forudsat reduktion i udgifterne til eksterne konsulenter er der skabt et råderum, der kan give et velfærdsloft i 2022 og årene fremover. I budgetforslaget er der derfor indarbejdet følgende:

Finanslovsmidler til ældreområdet

I budgettet for 2021 blev der forudsat en finansiering af indsatser på ældreområdet via ansøgning om 5,5 mio. kr. årligt fra en finanslovspulje på ældreområdet. Aarhus Kommune har imidlertid ikke fået andel i puljen, og det er

derfor indarbejdet i budgetforslaget, at Sundhed og Omsorg får tilført den manglende finansiering i hvert af årene 2021 og frem. Beløbet stiger fra år til år som følge af befolkningsvæksten i perioden.

Generelt løft af ældreplejen

Ældreområdet er fortsat i udvikling. Derfor er der i budgetindstillingen indarbejdet 10 mio. kr. årligt til et generelt løft af ældreplejen. Fordelingen af midlerne skal drøftes nærmere i forhandlingerne.

Beløbet er reguleret i overensstemmelse med væksten i befolkningsprognoserne, så beløbet stiger til 11 mio. kr. i 2025

Skovvang specialplejeboliger til demente borgere

I budgettet for 2021 blev der givet et ekstraordinært engangsbeløb til opnormering af plejepersonale på 8 mio. kr. Det er indarbejdet i budgetforslaget, at dette løft permanentgøres, så normering og kvaliteten i plejen kan fastholdes. I forbindelse med flytningen til Skovvang, er kapaciteten udbygget med flere pladser, hvorfor beløbet er tilpasset herefter. Det svarer til 5,7 mio. kr. i 2022 og 11,4 mio. kr. i 2023 og frem. Bevillingen sikrer bl.a. at der anvendes særlige demensfaglige metoder til understøttelse af hjælp, omsorg og pleje til borgerne og deres særlige behov.

Forbedring af budgetmodel på ældreområdet

I budgettet for 2021 blev det besluttet at øge det beløb, der tilføres til ældreområdet via budgetmodellen. Udover de beløb, der blev afsat i budgettet for 2021-2024, blev det derfor besluttet at indarbejde et fortsat løft af ældreplejen efter budgetperiodens udløb, svarende til en yderligere årlig vækst på ca. 10 mio. kr. i budgetmodellen fra og med 2025. Der blev lagt vægt på, at den stigende tilførsel af ressourcer også giver bedre mulighed for at sikre plejen for et stigende antal ældre med handicap. Det forudsættes, at en del af løftet indarbejdes i enhedsbeløbene for ældre med handicap, således at der sikres dækning for den fremadrettede vækst i udgifterne.

Beløbet på 10 mio. kr. er optaget på reservekontoen i 2025 og overføres til Sundhed og Omsorg som led i ud-

møntningen af budgetreserverne på 1. fællesmøde. Beløbet indarbejdes i budgetmodellerne ifm. forberedelsen af budgettet for 2025. Borgmesterens Afdeling og Sundhed og Omsorg udarbejder i den forbindelse et forslag til metode til at regulere budgetmodellen, så befolkningsudviklingen hvert år giver det aftalte budgetløft.

Klima

Vi er ikke nået helt i mål ift. klimamålet for 2019. Der mangler en CO₂-reduktion på 23.000 tons, ikke fordi reduktionen ikke er sket som forudsat, men fordi bedre data har vist, at vores udgangspunkt var lidt højere. Teknik og Miljø har derfor udarbejdet et notat (bilag 8), som angiver handlemuligheder, der kan danne udgangspunkt for korrigerende handlinger:

- For det første udtagning af Aarhus Kommunes 500 ha lavbundslande med en vurderet CO₂-reduktion på 10.000 tons CO₂ årligt. Budgettet til dette forslag på 8,6 mio.kr. forudsætter støtte fra den nationale Klimalavbundsordning.
- For det andet foreslås etableringen af en fond til strategiske jordopkøb til etablering af skov og natur, med et opstartsbeløb på 15 mio. kr., og hvor fondens midler vil komme tilbage til kommunen over tid ved salg af skov- og naturarealerne. Målet er etablering af 50 ha natur eller skov årligt, som efter 9 år vil kunne give en CO₂-reduktion på 13.000 tons CO₂ årligt.

Med de to tiltag tilsammen vil der ifølge oplægget fra Teknik og Miljø senest i 2030 være opnået en årlig CO₂-reduktion på 23.000 tons.

Tiltagene kan drøftes i den videre budgetproces, hvor forslaget om skovrejsning i øvrigt kan ses i sammenhæng med de øvrige midler, der er afsat til skovrejsning, natur og biodiversitet.

Det er indarbejdet i budgetforslaget, at der afsættes yderligere 30 mio. kr. i hvert af årene 2023 og 2024 i kommunens Klimafond. Midlerne kan prioriteres til korrigerende handlinger og til kommende ansøgninger til Klimafonden.

Natur

Aarhus har store ambitioner for naturen, og der skal skabes det rette grundlag for store grønne investeringer de kommende år. De grønne investeringer skal sikre mere skov, parker og træer i byen, men også initiativer i søer, å og bugt. Med andre ord skal der være indsatser i alle dele af kommunen.

På den baggrund er det i budgetforslaget forudsat, at der bruges 10 mio. kr. hertil i hvert af årene 2024 og 2025 fra anlægsbufferen. Pengene skal danne grundlag for de grønne investeringer og bidrage til ambitionerne omkring klima og biodiversitet. Midlerne supplerer de allerede afsatte midler til miljø og biodiversitet i Investeringsplan 2024-2033. For at komme helt i mål vil der skulle sættes yderligere midler af i kommende år.

Rammeløft af socialområdet

Økonomien på socialområdet er fortsat under et meget stort pres. Det gælder på landsplan såvel som i Aarhus. Det økonomiske pres kommer af, at stadig flere borgere efterspørger støtte og hjælp fra kommunen. Presset er velkendt og medfører økonomisk ubalance med det nuværende serviceniveau.

Den Sociale Bæredygtighedsplan anviser en række tiltag, der på sigt skal sikre bedre forebyggelse, tidligere indsatser og mere tværgående og sammenhængende indsatser. Alt sammen med henblik på at imødegå de faglige og økonomiske udfordringer. Og Rådet for Sociale Investeringer er nu godt i gang med en række pionerindsatser, der på langt sigt har et stort potentiale i at understøtte bæredygtighedsplanens intentioner. Planen sikrer dog ikke i sig selv økonomisk balance på socialområdet. Dette var blandt andet baggrunden for, at forligspartierne afsatte midler til socialområdet i Budget 2021. Der er dog fortsat brug for Byrådets opmærksomhed på ressourcer til området, hvis det fortsatte pres på området ikke skal medføre nye opbremsninger. Den økonomiske ramme for socialområdet løftes med budgetforslaget med 30 mio. kr. årligt fra og med 2022. Løftet gør det muligt at sikre et forbedret grundlag for, at alle aarhusianere kan opnå den nødvendi-

ge hjælp. Beløbene stiger fra år til år som følge af befolkningsvæksten i perioden.

Specialundervisning

I de seneste år har et stigende antal elever brug for et specialundervisningstilbud, hvilket bl.a. indebærer at flere og flere børn er blevet henvist til specialundervisning udenfor fællesskaberne på den lokale folkeskole. Samtidig har der i flere år været fokus på at udvikle mellemformer, hvor der bygges bro mellem special- og almenundervisningen, for at så mange børn som muligt kan forblive en del af fællesskabet på den lokale skole. De stigende udgifter til specialundervisning udfordrer skolernes økonomi. På denne baggrund afsættes i budgettet 20 mio. årligt, som løbende fremskrives med væksten i befolkningsprognosen, til at understøtte skolernes arbejde med mellemformer og løfte de stigende udgifter til specialundervisning.

Styrket tryghed i udsatte boligområder samt indsats mod negativ social kontrol

Byrådet behandlede i juni 2021 en række indstillinger om udsatte boligområder i Aarhus, herunder forslag om en styrket tryghedsindsats i Gellerup-Toveshøj og Bispehaven. Der igangsættes initiativer for 9 mio.kr., hvoraf en del finansieres af allerede afsatte midler indenfor området. Det er indarbejdet i budgetforslaget, at der afsættes netto 4 mio. kr. om året i en 4-årig periode til at styrke tryghedsindsatsen i de to områder samt til lokale indsatser i en række øvrige udsatte boligområder, hvor dette er relevant. Tiltagene er beskrevet i bilag 10 samt i baggrundsmaterialet.

Herudover igangsættes en række initiativer til bekæmpelse af negativ social kontrol. Der er afsat 1 mio. kr. til formålet i indstillingen og disse vil kunne suppleres og sam tænkes med midler og initiativer indenfor området, der allerede fungerer i dag, hvorved den samlede volumen af indsatser forventes at kunne nå et niveau på 2 mio. kr. årligt.

Kollektiv trafik

Der har igennem flere år været udsigt til en betydelig fremadrettet ubalance i økonomien for den kollektive tra-

fik. Byrådet valgte i forbindelse med budget 2020 at nedsætte en styregruppe med ansvar for en styrket dialog med Midttrafik, Aarhus Letbane og Region Midtjylland om den strategiske udviklingsretning for den kollektive trafik. Ved sidste års budgetforhandlinger blev det aftalt, at Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø med udgangspunkt i Styregruppens arbejde skulle fremlægge et oplæg til budgetforhandlingerne om budget 2022 med henblik på en langsigtet økonomisk balance og fastholdelse af et tilfredsstillende serviceniveau.

Der er fortsat stor usikkerhed omkring den økonomiske situation for den kollektive trafik. Ikke mindst har coronapandemien været et stort tilbageslag for den samlede kollektive trafik. I oplægget er den økonomiske situation vurderet ud fra en forudsætning om, at eventuelle langsigtede effekter af corona også i de kommende år vil blive kompenseret af Staten. Med den forudsætning vurderes det, at en videreførelse af det nuværende serviceniveau indebærer et årligt underskud på 45-50 mio. kr., afhængigt af hvilke handlingsmuligheder, der gøres brug af.

Den strategiske styregruppe har endnu ikke afsluttet sit arbejde, og der vil i den kommende tid blive udarbejdet forslag til handlemuligheder. Herunder eventuelt en ny trafikplan, udbud af buskørslen, effektiviseringer og forbedringer af busfremkommeligheden samt vurdering af økonomien ved overgang til el-drift af busserne.

Det er indarbejdet i budgetforslaget, at den økonomiske ramme for den kollektive trafik løftes med 30 mio. kr. årligt fra og med 2022.

Der er gennem årene opbygget en meget betydelig egenkapital i Aarbus, og det vurderes derfor, at egenkapitalen kan reduceres med 60 mio. kr., som kan finansiere to års budgetløft. Det vurderes, at dette kan ske samtidig med, at der fortsat budgetteres med løbende tilbagebetalinger af overskud. Budgetløftet sikrer grundlag for, at arbejdet med en ny kollektiv trafikplan, som skal gælde fra medio 2023 kan udarbejdes ud fra en forudsætning om et serviceniveau, som samlet set svarer til det nuværende.

Med det foreslåede budgetløft vurderes det, at der på kort og mellemlangt sigt er skabt ro om områdets økonomi. Budgetløftet er ikke tilstrækkeligt til at opnå langsigtet balance i forhold til vurderingerne fra Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø, men der er tale om vurderinger, som er behæftet med betydelig usikkerhed. Der vil blive arbejdet videre med mere langsigtede initiativer, og det er endnu for tidligt at vurdere, om der på langt sigt vil være behov for yderligere løft.

Finanslovsmidler til minimumsnormeringer

Der afsættes 4,8 mio. kr. fra og med 2025 til minimumsnormeringer i daginstitutioner, da finanslovsmidlerne på dette område har vist sig at være mindre end forudsat.

International vuggestue

I budgettet for 2021 besluttede Byrådet, at der skal oprettes en international vuggestue med engelsk som hovedsprog. For at sikre, at vuggestuen kan tage ikke-dansksprogede børn fra internationale familier ind med kort varsel, er det nødvendigt at holde institutionen ude af opfyldelse af den almindelige pladsgaranti. Da der er usikkerhed om størrelsen af behovet for engelsksprogede pladser og hvor hurtigt institutionen kan fyldes op, er der i budgettet indarbejdet en underskudsgaranti på 1,45 mio. kr. i 2022 og 2023. Beløbets størrelse revurderes næste år på baggrund af erfaringerne. Se også bilag 11.

Aarhus Ø

Det har vist sig vanskeligt at etablere en letbanestrækning på Aarhus Ø, uden det vil være u hensigtsmæssigt for trafikafviklingen i blandt andet Nørreportkrydset. Der afsættes en samlet pulje på 150 mio. kr., der udover at undersøge og etablere andre måder at prioritere den kollektive trafik til og fra Aarhus Ø, skal bruges på en styrkelse af natur og rekreative muligheder på Aarhus Ø. Puljen skal finansieres inden for projektøkonomien for Aarhus Ø, bl.a. ved at der ikke længere skal afholdes udgifter til etablering af letbanestrækningen.

Puljen udmøntes efter indstilling fra Borgmesterens Afdeling samt Teknik og Miljø.

Tværgående hygiejneorganisation

Coronapandemien har tydeliggjort behovet for en stærk hygiejneorganisation i Aarhus Kommune. Som supplement til de eksisterende indsatser foreslår Direktørgruppen derfor, at der etableres en tværmagistratslig hygiejnekoordinatorfunktion forankret i Sundhed og Omsorg, jf. udkast til Hygiejnestrategi som findes i baggrundsmaterialet. Hygiejnekoordinatorfunktionen fungerer som bindeled til MRSA-enheden på Aarhus Universitetshospital og varetager den tværkommunale kontakt til nationale sundhedsmyndigheder i forhold til infektionshygiejniske tiltag i både drifts-, udviklings- og krisesituationer. Hygiejnekoordinatorfunktionen får til opgave at sikre og udbygge et tværgående samarbejde på hygiejneområdet og rapporterer årligt til Sundhedsstyregruppen. Direktørgruppen anbefaler, at der til indsatsen afsættes et budget på 2 mio. kr. årligt, som finansieres i forhold til afdelingernes decentraliserede rammer. Denne anbefaling er indarbejdet i budgettet. I foråret 2024 fremlægges en evaluering med en anbefaling om fremtidig organisering, opgavevaretagelse mm. for den tværgående hygiejneorganisation. ”

Plan- og byggesagsområdet

Borgmesterens Afdeling samt Teknik og Miljø har i bilag 12 belyst situationen på plan- og byggesagsområdet. Områdets sagsbehandling udfordres af en by i stor vækst og høje ambitioner. Skal der følges med i samme takt som byudviklingen skal der tilføres flere midler. Der ønskes et stort fokus på særligt arbejdet med helhedsplaner.

På den baggrund indeholder budgetforslaget en tilførsel på samlet set 10 mio. kr. årligt, hvoraf 7 mio. kr. finansieres fra den aktuelt positive udviklingsøkonomi i de fem store byudviklingsprojekter og 3 mio. kr. fra de i bilaget beskrevne afregnings- og taksttilpasninger. Hermed er der også taget højde for udløb af bevillinger af midlertidig karakter.

Teknik og Miljø anmodes om at sikre byrådsgodkendelsen af dette senest ved indeværende års udgang.

Vedrørende de fem store byudviklingsprojekter forudsætter finansiering herfra, at der er tilstrækkeligt stort øko-

nomisk overskud samlet eller i mindst et af byudviklingsprojekterne i de enkelte år. Det er den aktuelle vurdering, at der i de første år i budgetperioden er tilstrækkeligt plads i økonomien for Aarhus Ø, og at det efterfølgende kan gøre sig gældende for Lisbjerg. De øvrige projekter har dog aktuelt en noget strammere økonomi. Udvikling og muligheder for at tilføre plan- og byggesagsområdet midler skal derfor vurderes nøje fra år til år. Den konkrete udmøntning til det næste år besluttet konkret i den supplerende forventede regnskabsindstilling efter anbefaling fra Borgmesterens Afdeling. Første gang ved Forventet Regnskab 2021.

Nye investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet

Arbejdsmarkedet i Aarhus er inde i en rivende udvikling, hvor der er en stor efterspørgsel på arbejdskraft. Ledigheden er for nedadgående, og her i efteråret er ledigheden i Aarhus næsten tilbage på et ledighedsniveau som før Corona. Men ikke alle ledige har kvalifikationerne og de umiddelbare forudsætninger for at honorere arbejdsmarkedets efterspørgsel, og som følge heraf er langtidsledigheden steget under corona-krisen.

Der er derfor behov for en ekstraordinær beskæftigelsesindsats med bl.a. investering i opkvalificering af ledige, som har udfordringer med langtidsledighed og begrænsninger i deres arbejdsevne. Den forestående beskæftigelsesindsats skal derfor både forebygge langtidsledighed, hjælpe den større gruppe langtidsledige ind på arbejdsmarkedet og understøtte ledige borgere, der har begrænsninger i deres arbejdsevne. Sigtet er, at alle ledige får del i opsvinget, og det er vigtigt - både af hensyn til virksomhedernes rekrutteringsmuligheder, de ledige borgeres fremtidsmuligheder samt den kommunale og offentlige økonomi.

På den baggrund afsættes en ramme på 20 mio. kr. til at styrke den aktive beskæftigelsesindsats, så udfordringerne med langtidsledighed og ledige med begrænsninger i deres arbejdsevne kan blive håndteret. Det forventes, at besparelserne på forsørgelsesudgifterne, vil overstige investeringen, men ud fra et forsigtighedsprincip budgetteres der med besparelser svarende til investeringen.

Sociale Forhold og Beskæftigelse udarbejder sammen med relevante parter nogle investeringsforslag, som kan udmønte rammen. Selvom den tidsmæssige ramme sætter nogle begrænsninger, er det vigtigt, at initiativerne, hvor det giver mening, udarbejdes i en samskabende og gerne innovativ proces sammen med de ledige selv, erhvervsliv, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner og andre interessenter. Social- og arbejdsmarkedsudvalget inddrages som sparringspartner. Direktørgruppen og Erhvervskontaktudvalget inddrages også, med særligt henblik på at sikre den stærkest mulige sammenhæng mellem den styrkede beskæftigelsesindsats og håndteringen af de betydelige rekrutteringsudfordringer, som både kommunen og det private erhvervsliv står overfor i de kommende år. Den samlede investeringspakke fremlægges i en byrådsindstilling umiddelbart efter budgetvedtagelsen for 2022. Den brede vifte af interessenter forudsættes inddraget også i den konkrete udmøntning af og opfølgning på de besluttede investeringsmodeller.

Besparelser på eksterne konsulenter

Ovenstående budgetløft er blandt andet finansieret ved en yderligere rammebesparelse på udgifter til eksterne konsulenter på 24 mio. kr. i 2022, gradvist stigende til 45 mio. kr. i 2025. Stigningen kommer ovenpå den besparelse på 30 mio. kr. årligt, der blev gennemført i budget 2021. Herved ligger den samlede besparelse på eksterne konsulenter på det af staten forudsatte niveau. Besparelsen fordeles på samme måde som i Budget 2021 på anlæg og drift og på de enkelte magistratsafdelinger i forhold til faktisk afholdte udgifter – årsgennemsnit for forbruget i regnskabsårene 2017-2019. Den samlede besparelse udgør fuldt indfaset efter Aarhus Kommunes opgørelsesmetode 28 % af de samlede konsulentudgifter.

Byrådet har 9. oktober 2019 vedtaget en indstilling om færre eksterne konsulenter i Aarhus Kommune, og har i forbindelse med budgetaftalen for 2021 fastlagt nogle rammer for hvordan besparelserne skal gennemføres. For det første lægges der vægt på, at der over tid sker en reel reduktion. Samtidig er det afgørende, at reduktionen sker på en velovervejede måde; på de områder, hvor opgaven

måske bedre og billigere kan løses internt, hvor eksterne konsulentydelsen kan købes billigere, eller måske reduceres i omfang. Det er stadig et decentraliseret ansvar at indgå aftaler med eksterne konsulenter, der hvor det er den bedste og billigste løsning – men gennem et skærpet fokus skal der over tid ske en samlet reduktion. Der er etableret et datagrundlag i "Aarhus i Tal", og der er igangsat en række initiativer for at styrke fokus på at begrænse eksterne konsulentudgifter, der hvor det giver mening. Arbejdet foregår i seks selvstændige spor for henholdsvis det tekniske område, økonomiområdet, det juridiske område, IT, HR/personale og psykologydelser, men er bundet sammen af et fælles koncept og koordineret i en tværgående styregruppe. Arbejdet resulterer i en række anbefalinger både i de enkelte spor og på tværs. Rapporter for de enkelte områder forelægges Økonomiudvalget, som løbende følger området. Der rapporteres til Byrådet én gang årligt i forbindelse med opfølgningen på gennemførte effektiviseringer. Økonomiudvalget har fulgt området tæt i 2021, og anmodes om også at følge udviklingen i de kommende år.

Samlet er der tale om en meget ambitiøs målsætning for besparelser på eksterne konsulenter. Samtidig skal der holdes fast i, at besparelsen kan opnås gennem et skærpet fokus, samtidig med, at det decentrale ansvar fastholdes. Det betyder, at rammebesparelsen ikke nødvendigvis kan omsættes fuldt ud til besparelser på konkrete eksterne konsulentudgifter i det enkelte år – det vigtige er, at retningen fastholdes.

Besparelsen på eksterne konsulenter forudsætter i mange situationer, at der ansættes yderligere medarbejdere for at håndtere de opgaver, som tidligere blev varetaget af eksterne konsulenter. Det forudsættes, at disse personaleudvidelser kan håndteres indenfor eksisterende budgetter, hvilket kræver løbende effektiviseringer i de administrative arbejdsopgaver. Det er derfor vigtigt fortsat bredt i organisationen at holde fokus på initiativer, som rent faktisk sikrer enklere arbejdsgange, mindre dobbeltarbejde, færre unødvendige processer og analyser, mere fokus på kerneopgaven og mindre administrativt bøvvl. Det skal ikke handle om, at de enkelte medarbejdere skal løbe hurtige-

re. Erfaringerne fra Coronakrisen giver et godt afsæt for fortsatte effektiviseringer i de administrative arbejdsopgaver, fx gennem fortsat brug af virtuelle møder, men også mere generelt ved at tage de positive erfaringer fra Coronakrisen med tættere samarbejde på tværs af siloerne, hurtigere beslutningsveje, osv. med ind i fremtiden.

Rekruttering og opkvalificering

Der er i alle landets kommuner stigende udfordringer med at rekruttere og fastholde uddannet personale på de store velfærdsområder. På SOSU-området, men også på lærer- og pædagog-områderne, forventes der rekrutteringsproblemer i takt med, at store årgange går på pension samtidig med, at der er et voksende antal borgere i de aldersgrupper, der især benytter kommunale velfærdstilbud.

Der er derfor behov for både at kunne rekruttere flere nye medarbejdere i fremtiden, men også at sikre fagligheden hos alle medarbejdere på velfærdsområderne. Det er et vigtigt fokusområde i budgetforslaget for 2022.

I Aarhus kommune har der været en temadrøftelse af rekruttering og fastholdelse i Magistraten. På baggrund heraf udarbejder direktørgruppen et forslag til strategi, som forelægges for Magistraten. Det indeholder blandt andet et fokus på styrkelse af arbejdet med den attraktive arbejdsplads, herunder social kapital, kompetenceudvikling, godt arbejdsmiljø og reduceret sygefravær, men også et fokus på nye veje til at rekruttere og fastholde medarbejdere indenfor de store velfærdsområder.

Der er afsat midler til rekruttering og uddannelse af medarbejdere i kommunerne i forbindelse med de seneste finanslovsaftaler og i den seneste overenskomstaftale:

- I aftalen om minimumsnormeringer er der afsat en opkvalificeringspulje til uddannet pædagogisk personale på 100 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. årligt i 2024-2030. Aarhus Kommunes andel forventes at være på 6 mio. kr. i 2023 og 12 mio. kr. i efterfølgende år. Puljen søges og anvendes i Børn og Unge til de formål, der er forudsat: Uddannelsesudgifter og vikardækning mv. i forbindelse med personalets opkvalificering, så erfarne

pædagogmedhjælpere kan opkvalificeres til pædagogiske assistenter og meritpædagoger, mens de fortsat er ansat i institutionen.

- I finansloven for 2021 blev der afsat en pulje til højere faglighed og flere hænder i ældreplejen på 425 mio. kr. i 2021, 450 mio. kr. årligt i 2022-2023 og 500 mio. kr. årligt fra 2024 (2021 pl). Aarhus Kommunes andel forventes at være på 9,4 mio. kr. i 2021, 20,2 mio. kr. i hvert af årene 2022 og 2023 samt 22,45 mio. kr. i 2024 og efterfølgende år. Midlerne søges og anvendes i Sundhed og Omsorg, dog overgår midlerne fra og med 2025 til at indgå i bloktilskuddet. Det er oplyst, at kommunerne skal anvende midlerne til ansættelse af erstatningspersonale, under forudsætning af, at ufaglært personale i ældreplejen tager en uddannelse som social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent. Idet midlerne er afsat som varige midler vil kommunerne - i takt med at deres ufaglærte personale bliver uddannet - kunne ansætte mere uddannet personale, end det er tilfældet i dag.
- I OK2021 er der aftalt afsat en rekrutteringspulje øremærket SOSU-området. For Aarhus Kommune udgør puljen 6,8 mio. kr. årligt, som fordeles til Sundhed og Omsorg samt Sociale Forhold og Beskæftigelse efter andel af den samlede lønsum til social-og sundheds-personale.

De nævnte beløb er alle indarbejdet i budgetforslaget og forudsættes anvendt på de pågældende områder. Der er tale om en markant styrkelse af indsatsen for at rekruttere og opkvalificere medarbejdere på kommunens store velfærdsområder.

I budgetforslaget er der indarbejdet et løft til socialområdet. Det forudsættes, at der som led i styrkelsen af socialområdet også arbejdes med rekrutterings- og opkvalificeringsindsatser, der kan sikre fagligt velkvalificerede medarbejdere i de kommunale tilbud både på kort og langt sigt.

I budgetforslaget er der endvidere indarbejdet nye investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet. Også i beskæftigelsesindsatserne vil det være et fokus fremover at

sikre kvalificerede medarbejdere til de store velfærdsområder. En af vejene til at sikre tilstrækkeligt mange nye medarbejdere er at rekruttere og opkvalificere grupper af ledige, som ikke tidligere har orienteret sig mod en ansættelse på velfærdsområderne.

Fordeling af anlægsbeløb

Aarhus Kommune bruger cirka 2 mia. kr. årligt i gennemsnit til nye anlægsinvesteringer i perioden 2022-2025. Heraf finansieres cirka 1,1 mia. kr. årligt i gennemsnit af anlægsindtægter fra blandt andet grundsalg.

I sidste års budget blev der lagt en langsigtet plan for investeringerne i 10-års perioden 2024-2033. For at imødekomme de nye investeringsbehov, der løbende viser sig i perioden, blev der ud af den samlede plan reserveret 80 mio. kr. årligt i en buffer, der fordeles for 2 år ad gangen. I bilag 15 er der en beskrivelse af den fordeling af midlerne, der er indarbejdet i budgetindstillingen.

6. Hvem gør det og hvordan?

Byrådet har besluttet et fast niveau for den finansielle egenkapital inklusiv en løbende korrektion som følge af den byrådsbesluttede plan for gældsafvikling. Målet er en negativ finansiell egenkapital på maksimalt -5.217 mio. kr. ved udgangen af 2025. Til sammenligning udgør kommunens samlede egenkapital 10,5 mia. kr. ultimo 2020. Målet for den finansielle egenkapital er nærmere beskrevet i bilag 4.

Effekten af de økonomiske nøgletal i budgetforslaget er:

- Den finansielle egenkapital er ved udgangen af 2025, 104 mio. kr. bedre end målet for den finansielle egenkapital. Det betyder, at der er et årligt råderum på 26 mio. i perioden 2022-2025. Råderummet giver mulighed for at igangsætte nye initiativer fra de budgetforslag, som partierne har fremsendt, eller reducere dele af det finansieringsbidrag, der ligger i overslagsårene.

Råderummet er et udtryk for de ikke-disponerede midler i budgettet, hvis forudsætningerne i budgetforslaget lægges til grund.

Den økonomiske politik indeholder et årligt fællesbidrag på 0,375 % af de samlede decentraliserede rammer. Baggrunden for fællesbidraget er, at behovet for at kunne foretage omprioriteringer i de årlige budgetter. Bidraget er indarbejdet i budgetforslaget i hele budgetperioden, og afdelingernes økonomiske rammer er reduceret med bidraget for 2022. Hvis bidraget ikke opkræves som forudsat, vil råderummet i de kommende år blive reduceret.

7. Hvilke ressourcer kræves?

De økonomiske nøgletal

Konsekvenserne af økonomiaftalen og øvrige elementer i kommunens økonomi resulterer i de nøgletal for perioden 2020 til 2025, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Nøgletal i budgetperioden

	R 2020	KB 2021	B 2022	BO 2023	BO 2024	BO 2025
- mio. kr. / løbende priser -						
Overskud på skattefinansierede driftsområder	1.074	580	289	547	497	814
Skattefinansierede netto anlægsudgifter	1.223	456	549	343	1.839	935
Resultat: skattefinansierede områder i alt	-150	124	-260	204	-1.343	-121
Finansiell egenkapital	-3.716	-3.593	-3.853	-3.649	-4.991	-5.113
Egenkapital	10.478					

Tabellen viser driftsresultatet i række 1 (kommunens indtægter minus udgifterne til den almindelige drift), anlægsudgifterne i række 2 samt resultatet, når disse to tal trækkes fra hinanden i række 3. Resultatet af drift og anlæg slår direkte igennem i kommunens gæld/formue kaldet den finansielle egenkapital (række 4).

Det gennemsnitlige overskud på de skattefinansierede driftsområder i perioden 2020 til 2025 er på 633 mio. kr. Det samlede resultat på de skattefinansierede drifts- og anlægsområder slår igennem i den finansielle egenkapital, der er -5.113 mio. kr. med udgangen af 2025. Som nævnt betyder det at der i perioden 2022-2025 er et gennemsnitligt råderum på ca. 26 mio. kr. årligt.

Hvad er indregnet i nøgletallene

Konsekvenserne af regnskabet for 2020 er indarbejdet i budgetforslaget. Det samme gælder for de ændringer, der blev indarbejdet i afdelingernes budget herunder konsekvenserne af budgetmodellerne. Samlet set prioriteres der i budgetperioden ekstra 1.090 mio. kr. til den borgernære

service via budgetmodellerne alene. Det betyder, at udgifterne stiger med ca. 118 mio. kr. yderligere hvert år.

Indtægtssiden i budgetforslaget tager udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel.

Skat

I budgetteringen af skatter og generelle tilskud er der i budgetforslaget for 2022 forudsat valg af statsgaranti. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at der i 2022 vil være en gevinst på 96 mio. kr. ved valg af selvbudgettering fremfor statsgaranti. Denne gevinst anses dog som værende højst usikker, da der som følge af de stadige effekter af coronapandemien er væsentlige usikkerheder omkring den fortsatte udvikling. Valg af selvbudgettering vurderes derfor at være forbundet med en stor risiko. Der tages endelig stilling til valget mellem selvbudgettering og statsgaranti i forbindelse med fællesmøderne mellem Magistraten og Økonomiudvalget.

I sidste års budget blev det vedtaget at hæve indkomstskattesatsen til 24,51% i 2021 og yderligere til 24,52% i 2022 og frem. Denne stigning er indarbejdet i budgetforslaget.

På ejendomsskatteområdet er der som følge af boligskatteaftalen væsentlige usikkerheder forbundet med dette års budgetforslag. Som følge af overgangen til de nye ejendomsvurderinger kan der i løbet af budgetperioden komme reguleringer, der især påvirker grundskyldsprovenuet. Størrelsesordenen og tidspunktet for sådanne reguleringer er på nuværende tidspunkt ukendte. Ud fra et forsigtighedsprincip er der ift. side års budget budgetteret med forholdsvis små justeringer foretaget med udgangspunkt i KL's anbefalinger.

For en nærmere beskrivelse af forudsætningerne på indtægtssiden henvises til bilag 2. En oversigt over de vigtigste ændringer siden sidste års budget fremgår af bilag 3.

Bloktilskud

Indtægterne fra udligning og generelle tilskud baserer sig på Indenrigs- og Boligministeriets tilskudsudmelding for 2022 samt KL's skatte- og tilskudsmodel.

Der er herudover foretaget en række korrektioner af stats-tilskuddet i henhold til tidligere praksis, økonomisk politik m.v. Hensigten hermed er, at der budgetteres indtægter med størst mulig realisme, og at der budgetteres med samme forudsætninger på både budgettets udgifts- og indtægtsside. Korrektionerne vedrører bl.a. overførselsområdet, indarbejdelse af finanslovspuljer i det kommunale bloktilskud samt en forventning om, at kommunerne fortsat kompenseres for de demografiske ændringer med et stigende antal ældre borgere. Endeligt indarbejdes mindreindtægter i henhold til kommunens økonomiske politik.

Samlet set indebærer disse forudsætninger, at der budgetteres med merindtægter fra udligning og generelle tilskud på 65 mio. kr. i 2022, men mindreindtægter på 396 mio. kr. og 398 mio. kr. i henholdsvis 2023 og 2024.

Se også bilag 2 og finansieringsnotatet for en nærmere beskrivelse af de forudsatte indtægter i budgetforslaget.

Særligt dyre enkeltsager

Som led i udligningsreformen er der sket en udvidelse af refusionsordningen for særligt dyre enkeltsager. Det er forudsat, at kommunerne får en øget kompensation via refusionsordningen, og bloktilskuddet er på den baggrund reduceret. Omlægningen blev i budget 2021 vurderet at give et tab i Aarhus Kommune på 40 mio. kr. årligt, og et tilsvarende beløb blev derfor afsat på reservekontoen. Der forventes fortsat et tab på dette niveau i 2021 og 2022, men da refusionen indgår i opgørelsen af balancetilskuddet til kommunerne, forventes det kompenseret via et øget balancetilskud fra og med 2023. Da der endnu ikke er erfaringer med udviklingen set ift. landsplan, er det fortsat usikkert, om kommunen bliver fuldt kompenseret. Reservebeløbet er på den baggrund reduceret til 10 mio. kr. i 2023 og efterfølgende år. Se også bilag 14

Finanslovsmidler

I budgettet for 2021 er der indarbejdet en række forudsætninger vedrørende finanslovsmidler fra 2020, som efterfølgende har ændret sig. Herudover har kommunerne fået yderligere midler tilført i finansloven for 2021. Samlet set giver det følgende ændringer i forhold til det forudsatte i B2021:

	2021	2022	2023	2024	2025
Mio. kr., 2022-priser, +=mindreindtægt, -=merindtægt					
Ældreområdet (FL20)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Rekruttering mv., ældreområdet (FL21)	-9,4	-20,2	-20,2	-22,5	-22,5
Minimumsnormeringer (FL20 og FL21))	-17,9	-18,2	-14,8	-10,6	4,8
Puljer knyttet til minimumsnormeringer	-2,1	-4,0	-10,2	-21,6	-21,6
Folkeskolen (FL20)	-3,7	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4

Ændringerne er nærmere beskrevet i bilag 5. Det er i budgetforslaget forudsat, at Sundhed og Omsorg får tilført den manglende finansiering i hvert af årene 2021 og frem. Tilsvarende er det forudsat, at den manglende finansiering til minimumsnormeringer fra og med 2025 tilføres Børn og Unge.

Der skal i budgetdrøftelserne tages stilling til, hvordan de øvrige ændringer konkret skal udmøntes. Det forudsættes, at de anvendes på de nævnte områder.

Korrektion for ekstraordinært store tjenestemandspensioner.

Aarhus Kommune har i 2022 budgetterede udgifter til tjenestemandspensioner på 435 mio. kr. Udgifterne har været stigende, og vil yderligere være svagt stigende frem til 2025. Herefter vil udgifterne falde og vil på langt sigt nærme sig nul, da der med ganske få undtagelser ikke længere ansættes tjenestemænd.

Den årlige udgift til tjenestemandspensioner håndteres bevillingsteknisk som en serviceudgift, men er i realiteten et afdrag på den gældsforpligtelse, som kommunens pensionsforpligtelse udgør, og som aktuariarmæssigt er opgjort

til ca. 11,6 mia. kr. Forpligtelsen er opstået over en længere periode.

De meget store udgifter til tjenestemandspensioner i de kommende år udgør reelt ekstraordinært store gældsafdrag, og begrænser derfor kommunens finansieringsmuligheder. For at modvirke dette, er der i budgetforslaget indarbejdet en korrektionsmekanisme i opgørelsen af den finansielle egenkapital, som indebærer, at der accepteres en midlertidig forværring af den finansielle egenkapital i det omfang udgifterne til tjenestemandspensioner overstiger 400 mio. kr. årligt. Herved sker der en vis udjævning - toppen tages så at sige af i de år hvor afdraget på pensionsgælden er størst, dvs. ca. 2021 – 2032. Når udgifterne kommer under 400 mio. kr., forudsættes den finansielle egenkapital gradvist reetableret.

Det bemærkes, at forslaget om en korrektionsmekanisme for de ekstraordinært store afdrag på pensionsforpligtelsen vil kræve en justering af kommunens økonomiske politik. Det forudsættes derfor, at der er generel opbakning til korrektionsmekanismen i Byrådet. Ændringen indebærer at råderummet i budgetdrøftelserne øges med godt 49 mio. kr. årligt. Dette indebærer også, at servicerammen kan komme under pres. Modellen er nærmere beskrevet i bilag 13.

Sanktioner på service og anlæg

I økonomaftalen er der aftalt et niveau for kommunernes samlede serviceudgifter i 2022, og 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af kommunernes aftaleoverholdelse.

Rammen for serviceudgifterne for Aarhus Kommune er opgjort til 15.024 mio. kr. I budgetforslaget er serviceudgifterne på 15.049 mio. kr., og dermed 25 mio. kr. over rammen.

Det ser aktuelt ud til at kunne blive udfordrende at overholde den samlede ramme for kommunerne under ét. Det skyldes blandt andet, at udligningsreformen har givet en række kommuner bedre finansieringsmuligheder til et løft af serviceudgifterne. Der bliver behov for at vurdere Aar-

hus Kommunes mulighed for at bidrage til en overholdelse af den samlede ramme for kommunerne som led i den fælleskommunale faseopdelte budgetlægning. Dette kan eksempelvis ske via optagelse af en negativ reserve.

En negativ reserve skal særligt ses i sammenhæng med, at Sociale Forhold og Beskæftigelse og Teknik og Miljø (Kollektiv trafik) budgetterer med et underskud på hhv. 28 og 98 mio. kr. Niveaue af disse underskud må forventes at blive mindre som følge af de tilførsler og tiltag, der er beskrevet i denne indstilling. Udviklingen i forbruget af serviceudgifter vil blive fulgt i løbet af budgetåret. Hvis der viser sig et behov for at bremse op vil Borgmesterens Afdeling i samarbejde med magistratsafdelingerne igangsætte tiltag til at nedbringe forbruget, så sanktioner undgås.

I økonomiaftalen er der endvidere aftalt et anlægsniveau for alle kommuner under ét på 19,9 mia. kr. Regeringen har indført en sanktionsmekanisme på anlægsbudgettet, der betyder, at op til 1 mia. kr. af bloktilskuddet ikke udbetales, hvis kommunerne ikke overholder denne ramme.

De budgetterede bruttoanlægsudgifter i 2022 i Aarhus Kommune er 1,84 mia. kr. hvilket svarer til ca. 9,2 % af anlægsniveaue på 19,9 mia. kr. KL har ikke udmeldt en fordelingsnøgle, men anlægsniveaue i Aarhus Kommune er højt. Borgmesterens Afdeling vil frem mod 1. fællesmøde vurdere behovet for at tilpasse anlægsbudgetterne. Erfaringsmæssigt er der en klar tendens til, at anlægsudgifterne i budgetåret overvurderes. Der har i forbindelse med regnskab 2020 været sat fokus på mere retvisende periodiseringer af anlægsbudgetter, men det arbejde er ikke tilendebragt, og Borgmesterens Afdeling vil i samarbejde med magistratsafdelingerne gennemgå de indmeldte budgetter og til 1. fællesmøde indstille en ændret periodisering, hvor det er relevant.

Nøgletal uden nye initiativer siden budget 2022

Det er aftalt politisk, at nøgletallene skal opgøres uden de nye initiativer, der igangsættes i budgetforslaget. Hvis de i indstillingen beskrevne initiativer herunder de forudsatte besparelser på eksterne konsulenter, og korrektionen

vedr. tjenestemandspensioner ikke indarbejdes, vil det årlige råderum være 59 mio. kr.

Usikkerhedsmomenter

Når der budgetteres over en 4-årig periode, vil det altid være forbundet med en vis usikkerhed. For eksempel vil ændrede konjunkturer kunne få betydning for udviklingen i skatterne og balancetilskuddet i overslagsårene.

Materiale der fremsendes sammen med budgetforslaget

I Budgetredegørelsen, som er bilag 1 til denne indstilling, er Aarhusmålene, effektmålene for de enkelte serviceområder samt de kommunale ydelser beskrevet.

Med budgetforslaget fremsendes en række bilag, som beskriver en række udfordringer og emner med betydning for kommunens økonomi:

- Bilag 1 er budgetredegørelsen og bilag 2-5 uddyber budgetindstillingen.
- Borgmesterens Afdelings bemærkninger til Magistratsafdelingernes udtalelser vedr. de 246 beslutningsforslag, som partierne har ønsket prioriteret i budgetlægningen er vedlagt som bilag 6. Afdelingernes belysninger fremgår af magistratens og Byrådets dagsorden hhv. den 6 og 15. september 2021.
- I bilag 7 fremgår en skematisk oversigt over aktuelle udfordringer, som fremgår af følgeskrivelserne fra magistratsafdelingerne.

Baggrundsmateriale kan findes på kommunens hjemmeside under Forslag til budget 2022, samt i Budgetmappen 2022 i FirstAgenda. Her findes også økonomi- og takstoversigter, følgeskrivelser som er fremsendt sammen med magistratsafdelingernes budgetbidrag, finansieringsnotat og beskrivelse af reserver.

8. Hvad er den videre proces og hvordan følges op?

Indstillingen danner grundlag for de politiske budgetforhandlinger om budgettet for 2022, som finder sted i uge 38. Indstillingen 1. behandles i Byrådet den 15. september og udvalgsbehandles på to fællesmøder mellem Magistra-

ten og Økonomiudvalget inden det vedtages endeligt i Byrådet ved 2. behandlingen den 13. oktober 2021.

Der følges op på budget 2022 i hhv. halvårsregnskabet, forventet regnskab og regnskab for 2022.

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg

Bilag

- Bilag 1: Budgetredegørelsen 2022-2025 (eftersendes)
- Bilag 2: Forudsætninger i forslag til budget 2022-2025
- Bilag 3: Ændringer i økonomien siden budget 2021-2024
- Bilag 4: Måltal for den finansielle egenkapital i budget 2022-2025
- Bilag 5: Ændrede forudsætninger om finanslovsmidler FL2020 og FL2021 hos MBU og MSO
- Bilag 6: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belysninger af beslutningsforslag (eftersendes)
- Bilag 7: Oversigt over budgetudfordringer i Magistratsafdelingernes følgebrev
- Bilag 8: Notat om korrigerende handlinger i forhold til de bindende klimamål
- Bilag 9: Økonomisk situation for kollektiv trafik
- Bilag 10: Forslag til prioritering af indsatser og økonomisk ramme til tryghedsindsatser i udsatte boligområder.
- Bilag 11: Ændrede forudsætninger for international vuggestue
- Bilag 12: Plan og Byggeri - økonomisk redegørelse
- Bilag 13: Korrektion for ekstraordinært store tjenestemandspensioner
- Bilag 14: Opfølgning på Lov- og cirkulæreprogram 2020 – tilpasning af den centrale refusionsordning vedr. særligt dyre enkeltsager
- Bilag 15: Fordeling af anlægsbeløb i 2024 og 2025

Baggrundsmateriale

- Følgebrev fra Børn og Unge
- Følgebrev fra Kultur og Borgerservice
- Følgebrev fra Sundhed og Omsorg
- Følgebrev fra Teknik og Miljø
- Følgebrev fra Sociale Forhold og Beskæftigelse
- Følgebrev fra Borgmesterens Afdeling
- Kollektiv trafik
- Borgmesterens Afdelings bemærkninger til anlægsforslag i budgetårene 2024-2025
- Hygiejnestrategi – udkast
- Baggrundsnotat – styrket tryghed
- Finansieringsnotat
- Beskrivelse af reserver i Aarhus Kommune Budget 2022-2025
- Økonomioversigter
- Magistratsafdelingernes anlægsforslag

Sagsnummer: 20/104465-1

Antal tegn: 50.833

Økonomi

Sagsbehandler: Troels Rottbøll

Tlf.: 89 40 21 43

E-post: tr@aarhus.dk